

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ПОВІТРЯНОГО ТРАНСПОРТУ

Методичні рекомендації для підготовки студента
до практичних занять
з дисципліни «Організаційна поведінка та бізнес-культура
суб'єктів господарювання»
за спеціальністю 051 «Економіка»
спеціалізацією «Економіка підприємства»

Укладачі: старший викладач Дуксенко О.П.

Методичні рекомендації з організації

самостійної роботи студентів

розглянутий та схвалений

на засіданні кафедри економіки

повітряного транспорту

Протокол № __ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____ Ареф'єва О.В.

Теми семінарських та практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Концепція організаційної поведінки	2
2	Людина в системі організаційної поведінки	2
3	Управління поведінкою індивіда	2
4	Мотивація та винагорода	2
5	Організація роботи індивіда. Управління кар'єрою	4
6	Управління виконанням та оцінювання роботи індивіда	4
7	Природа та типи груп в організації	2
8	Групова динаміка і розвиток груп в організації	2
9	Конфлікти, стреси та шляхи їх подолання	4
10	Управління комунікаціями в організації	4
11	Організаційна культура	2
12	Управління організаційним розвитком	4
	Усього годин	34

Тема 1. Концепція організаційної поведінки

Мета заняття: визначити та обґрунтувати основні складові концепції організаційної поведінки.

План заняття

1. Організаційна поведінка як академічна дисципліна.
2. Предмет та мета організаційної поведінки.
3. Складові частини організаційної поведінки.
4. Об'єкти організаційної поведінки.
5. Базові теоретичні підходи до організаційної поведінки.
6. Моделі організаційної поведінки.
- 7.

Тема 2. Людина в системі організаційної поведінки

Мета заняття: визначити роль людини в системі організаційної поведінки.

План заняття

1. Індивідуальні системи в організації.
2. Особистість та детермінанти її поведінки.
3. Сучасні теорії розвитку особистості.
4. Закони, що впливають на поведінку людини в процесі спільної діяльності.

Тема 3. Управління поведінкою індивіда

Мета заняття: ознайомитись з основними теоріями й концепціями з управління поведінкою індивіда.

План заняття

1. Соціальні ролі в організації та особистісний потенціал працівника.
2. «Я»-концепція та її вплив на поведінку людини в організації. Захисна поведінка.
3. Комбіновані типи особистості та особливості управління ними.
4. Використання трансактного аналізу в управлінні індивідами.
5. Маніпулятивна поведінка та заходи з її обмеження.
6. Психологічні методи впливу на працівників.

Тема 4. Мотивація та винагорода

Мета заняття: розглянути основні етапи і принципи мотивації та винагороди в системі організаційної поведінки.

План заняття

1. Концепції мотивації особистості.
2. Настанови щодо мотивації працівників в організації.
3. Модель мотивації.
4. Теорія біхевіоризму.
5. Змістовні теорії мотивації поведінки індивіда.
6. Процесні теорії мотивації поведінки індивіда.
7. Форми винагородження за виконання робіт в організації.
8. Засоби заохочення працівників.

Тема 5. Організація роботи індивіда. Управління кар'єрою

Мета заняття: розглянути основні форми організації роботи індивіда та етапи розвитку та планування кар'єри.

План заняття

1. Принципи та методи проектування роботи в організації.
2. Чинники, що впливають на організацію роботи індивіда.
3. Елементи організації роботи індивіда.
4. Мотиваційні характеристики роботи.
5. Управління кар'єрою працівника в організації.

Тема 6. Управління виконанням та оцінювання роботи індивіда

Мета заняття: ознайомитись з основними елементами управління виконанням та оцінювання роботи індивіда.

План заняття

1. Поняття управління виконанням (перфоманс менеджменту). Моделі перфоманс менеджменту.
2. Система перфоманс менеджменту (управління виконанням) та її елементи.
3. Аналіз проблем виконання за допомогою моделі перфоманс менеджменту.
4. Вирішення проблем виконання за допомогою інтервенцій у системи та процедури.
5. Оцінювання роботи індивіда.

Тема 7. Природа та типи груп в організації

Мета заняття: розглянути поняття природа груп та типи груп в організації.

План заняття

1. Причини та умови формування груп в організації.
2. Типи груп.
3. Організація ефективної діяльності груп.

Тема 8. Групова динаміка і розвиток груп в організації

Мета заняття: ознайомитись з груповою динамікою і розвитком груп в організації.

План заняття

1. Формування і розвиток груп в організації.
2. Максимізація ефективності роботи груп. Взаємодія членів групи через роль, статус, норми.
3. Формування команди як вища стадія групового розвитку.
4. Міжособистісні стосунки в групах та колективах. Аналітичні методи визначення груп в організації.
5. Основні процеси групової динаміки: влада, вплив, лідерство.

Тема 9. Конфлікти, стреси та шляхи їх подолання

Мета заняття: розглянути поняття конфлікти, стреси та шляхи їх подолання.

План заняття

1. Сутність, природа та типологія конфліктів.
2. Управління конфліктом.
3. Трудові конфлікти та шляхи їх подолання.
4. Сутність та природа стресу, його вплив на особистість.

Тема 10. Управління комунікаціями в організації

Мета заняття: ознайомитись з управління комунікаціями в організації.

План заняття

1. Двосторонній комунікативний процес.
2. Основні функції комунікації в організації та її вплив на поведінку персоналу.
3. Комунікативні бар'єри.
4. Чинники ефективних комунікацій.
5. Психологічні техніки спілкування.
6. Організаційні чутки.

Тема 11. Організаційна культура

Мета заняття: розглянути поняття, функції та шари організаційної культури

План заняття

1. Визначення чинників організаційної культури.
2. Функції організаційної культури.
3. Соціологізація та індивідуалізація в організаційній культурі.
4. Відмінності національних та організаційних культур.
5. Шари організаційної культури в становленні особистості.
6. Інтернаціоналізація і глобалізація культур.

Тема 12. Управління організаційним розвитком

Мета заняття: ознайомитись з основними елементами управління організаційним розвитком.

План заняття

1. Поняття організаційного розвитку.
2. Джерела, цілі, напрями, принципи розвитку організації.
3. Проблеми організаційного розвитку.
4. Проблеми управління змінами.
5. Принципи та методи подолання протидії змінам

Література

1. Варналій З.С. Основи підприємництва: навчальний посібник К: Знання-Прес. – 2002. – 239 с.
2. Виноградська А.М. Основи підприємництва: навчальний посібник К: Кондор. – 2005. – 544 с.
3. Акіліна О.В. Основи підприємництва: навчальний посібник К: Центр навчальної літератури. – 2006. – 176 с.
4. Кузьмин В.В. Фінансові основи підприємництва К: Центр навчальної літератури. – 2006. – 192 с.
5. Капилюк О.І. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч.посіб К: Центр навчальної літератури. – 2006. – 168 с.
6. Романенко Н.Г. Підприємництво і бізнес-культура: навч. посіб./ Н.Г.Романенко, Е.М.Смирнов. – Донецьк, 2011. – 250 с.
7. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва: навч посіб./ Л.І.Донець, Н.Г.Романенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 320 с.
8. Федоренко В.Г. Підприємництво : Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Г. Федоренко, М. П. Денисенко, М. М. Руженський та ін. — К.: МАУП, 2005. — 280 с.
9. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин: Навч. посіб. – К.: Кондор, 2007. — 359 с.
10. Тирпак І.В. Основи економіки та організації підприємництва: навчальний посібник з грифом МОН / І.В.Тирпак, В.І. Тирпак, С.А. Жуков. – К.: Кондор, 2011. – 284 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://westudents.com.ua/knigi/161-osnovi-ekonomki-ta-organzats-pdprimnitstva-tirpak-v.html>
11. Захарчин Г.М. Корпоративна культура Навчальний посібник / Під загальною редакцією Г.М. Захарчин // НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ –ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА. - Львів. – 2011. – 317 с.
12. Комарова К.В. Організаційна культура: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / К.В. Комарова. - Дніпропетровськ, ДДФА, 2011 – 166 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5706013/>
13. Гриценко Т. Б. Етика ділового спілкування: навч. посіб. / за редакцією Т.Б. Гриценко, Т.Д. Іщенко, Т.Ф. Мельничук. — К.: Центр учбової літератури, 2007. — 344 с.
14. Тягунова Н.М. Підприємництво і бізнес-культура: навч. посіб. / Н.М.Тягунова, О.А. Спориш. — К.: Центр учбової літератури, 2014. — 118 с.

15. Лесько О.Й. Етика ділових відносин: навчальний посібник / Лесько О.Й., Прищак М.Д., Залюбівська О.Б. та ін. – Вінниця: ВНТУ, 2011. – 309 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon.rada.gov.ua/laws> - Нормативні документи в галузі організаційна поведінка.
2. <http://www.kadrovik.ua/> – Сайт журналу «Кадровик».
3. <http://eco-science.net>– журналу «Актуальні проблеми економіки».